

UIT DIE PEN VAN DIE CEO

*"An ounce of prevention is
worth a pound of cure."
- Benjamin Franklin*

DIE BELANG VAN BIOSEKURITEIT EN UITVOER-GEDREWE GROEI IN LANDBOU

Die fokus van die Minister van Landbou om die Bek-en-Klouseer (BK)-uitbraak op te los, is iets wat, hoewel dit 'n krisis is, ook die geleentheid bied om die kommer oor biosekuriteit voorop in ons sektor te plaas.

Ek het aandagtig geluister toe die Minister, tydens 'n voorlegging aan die parlement die afgelope week, frustrasie uitgespreek het oor die nie-nakoming van bewegingsbeheer – waar diere uit siektebestuursone (onderhewig aan BK-infeksie en geïmplementeerde beheermaatreëls) na siektevrye gebiede verskuif word, en die gevaar van verdere verspreiding van die siekte.

Dit is 'n wonderlike geleentheid vir ons in sitrus om waar te neem en te leer, aangesien ons ook in die toekoms deur 'n skadelike siekte geraak kan word: Asiatiese Sitrusvergroeing, ook bekend as HuangLongBing (HLB). Die Minister het beklemtoon waarom biosekuriteit een van die sewe prioriteite van die Departement van Landbou (DoA) is, iets wat volle ondersteuning verdien.

Biosekuriteit word oor die algemeen beskou as die verantwoordelikheid van almal – letterlik elkeen in die land – maar grensbeheer is van kardinale belang, veral teen die onwettige migrasie en nie-bedoelde inbring van plaas en siektes. Onbeheerde handel en die beweging van goedere wat oor grense gesmokkel word, hou ook die risiko van die inbring van besmette materiaal in, en dit kan plantmateriaal of bome insluit.

Landbou het geweldig tot die land se ekonomie deur uitvoere bygedra, en biosekuriteit is die basis waarop goedere vervoer word: handel tussen lande is gebaseer op die feit dat die uitvoerland aan die sanitêre en fitosanitêre vereistes van die invoerland voldoen. Goeie biosekuiteitspraktyke gee handel sterker versekering en dus wyer toegang vir uitvoere. Biosekuriteit moet ook al die plaasbedrywighede onderlê en boere het 'n primêre verantwoordelikheid op hierdie gebied.

Wat HLB betref: die siekte het sitrusproduksie in dele van die VSA vernietig, en dit bied ook ernstige uitdagings in Suid-Amerika. Die grootste uitdaging met biosekuriteit spruit dikwels uit 'n traie benadering, waar die algemene oortuiging is dat die siekte ver weg is – en dus nie 'n onmiddellike probleem nie – en tog ontvang plase gaste en goedere van elders in die wêreld.

Verlede jaar se Nasionale Biosekuiteitsberaad was 'n belangrike geleentheid vir Suid-Afrika. Dit het gepoog om alle belanghebbendes bymekaar te bring en ons pogings te versterk – met verbeterde kommunikasie en koördinerende. Fundamenteel moet alle burgers ingelig word oor hul rol in die versekering van biosekuriteit. Dit is 'n jaar later en miskien tyd om te besin oor die uitkomst wat daar bereik is. Hoeveel het ons geïmplementeer en wat moet nog gedoen word? Tensy ons op beter belyning fokus, bly ons gevaarlik blootgestel, tot nadeel van landbou soos ons dit ken, die skepper van werksgeleenthede en lewensonderhoud in landelike Suid-Afrika – 'n kritieke dryfveer in die groei van ons ekonomie.

'n Paar jaar gelede het die CGA die CRI met die verantwoordelikheid getaak om die sitrusbedryf se biosekuriteit te bestuur. Ons behoort dankbaar te wees vir die werk wat deur die Biosekuiteitsafdeling van die CRI onderneem word, en ons behoort voort te gaan om hul leidende rol te ondersteun in die beskerming van produsente teen plaas en siektes, deur saam met DoA en ander belanghebbendes te werk. Nakoming van biosekuiteitsstandaarde is deel van die groei van ons bedryf en ons ekonomie.

CGA PRODUSENTE ROADSHOWS

Gedurende die week van **3-5 Maart** begin die tweede week van roadshows met Boitshoko en sy span wat die **Boland-, Wes-Kaap- en Noord-Kaap-streke** besoek, en Paul en sy span wat **Patensie-Sondagsriviervallei- en Oos-Kaapse Midland-streke** besoek. Dit sal **KZN** se beurt op **11 Maart** wees. **RSVP** asseblief aan **Tanya** (tanya@cga.co.za) om te verseker dat daar vir jou voorsiening gemaak word.

SITRUSBEMARKINGSFORUM (CMF)

Neem asseblief kennis van die komende **Sitrusbemarkingsforum (CMF)** wat op **24 Maart 2026** by **Protea Hotel Technopark, Stellenbosch**, om **10h00** sal plaasvind. **In-persoon bywoning word aangemoedig** om betekenisvolle betrokkenheid en bespreking oor huidige mark- en bedryfsake moontlik te maak. Om te help met beplanning en spyseniering, **RSVP** asseblief aan **Claudia Walklett** (claudia@fpf.co.za) teen **17 Maart**. Indien u nie kan reis nie, sal 'n aanlyn-opsie beskikbaar wees – kontak asseblief **Portia Magwaza** (portia@cga.co.za) vir die skakel.

INTERESSANTE FEITE

Die SIT-program oor VKM, gebaseer in Citrusdal, is ontwikkel deur 'n gesamentlike navorsingsprojek tussen die CRI, die Internasionale Atoom-energie-agentskap en die Verenigde State se Departement van Landbou vanaf 2001 tot 2006, wat in 2006 tot die stigting van XSIT gelei het.

CGA GROEP-INLIGTING SITRUSBEMARKINGSFORUM (CMF)

Datum: Dinsdag, 24 Maart

Tyd: 10h00

Plek: Protea Hotel, Technopark, Stellenbosch (In-persoon) –
RSVP aan Claudia Walklett
(claudia@fpf.co.za)

Aanlyn-opsie: Kontak Portia Magwaza (portia@cga.co.za) vir die skakel